

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Επιθετικότητα και προβλήματα συμπεριφοράς

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Γυμνάσιο Ξηροποτάμου
ΒΙΠΕ Δράμας

24 & 25 Ιουνίου 2008

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Δρ. Αδάμ Α. Χαρβάτης, σχολικός εξελικτικός ψυχολόγος, ψυχοθεραπευτής

Οι έρευνες σε σχέση με την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς στην τάξη, καταδειχνουν τα ακόλουθα:

1. Σαφώς λιγότερα προβλήματα συμπεριφοράς υπάρχουν στις τάξεις που το μάθημα γίνεται με παιδαγωγικές διευθετήσεις, οι οποίες κρατούν το ενδιαφέρον των παιδιών ζωντανό και επικεντρωμένο στο μάθημα
2. Πιο αποτελεσματικοί στη συνολική αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς είναι οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι, αν και πάντα δεν εφαρμόζουν αποτελεσματικές πρακτικές, παρόλα αυτά διατηρούν την ψυχραιμία τους στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν διαταρακτικές συμπεριφορές.
3. Τόσο πιο αποτελεσματική είναι μία πρακτική αντιμετώπισης διαταρακτικών συμπεριφορών όσο πιο ελάχιστη είναι η παρέμβαση του εκπαιδευτικού.
4. Μερικές από τις αποτελεσματικές τεχνικές παρέμβασης οι οποίες έχουν μελετηθεί είναι, κατά σειρά από τη λιγότερο στην περισσότερη παρεμβατική, οι ακόλουθες:
 - i. Αγνόηση της διαταρακτικής συμπεριφοράς
 - ii. Ενσωμάτωση της διαταρακτικής συμπεριφοράς
 - iii. Μη-γλωσσική παρατήρηση
 - iv. Έμμεση υπόδειξη του αναμενόμενου
 - v. Θετική διατύπωση του αναμενόμενου
 - vi. Εγώ-μήνυμα (ιδιωτικά όταν πρόκειται για εφήβους)
 - vii. Σωματική εγγύτητα
 - viii. Ιδιωτική συζήτηση με τον μαθητή
 - ix. Δημόσια-θετική συζήτηση στην τάξη
 - x. Εφαρμογή Λογικών συνεπειών

Επίσης μερικές άλλες τεχνικές είναι η εκπαίδευση στον αυτοέλεγχο και η συστηματική θετική ενίσχυση.

**Προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολικό πλαίσιο:
Μορφές εκδήλωσης και τρόποι αντιμετώπισης**

Κατερίνα Δαδάτση Σχολική ψυχολόγος

Μιλώντας για προβλήματα συμπεριφοράς αναφέρεται κανείς στην ευρύτερη κατηγορία των δυσκολιών προσαρμογής. Με τον όρο αυτό νοείται η ακατάλληλη, αναποτελεσματική ή/και αποτυχημένη προσπάθεια του παιδιού να προσαρμοστεί ομαλά στις απαιτήσεις του περιβάλλοντός του (Γαλανάκη στο Καλατζή-Αζίζι & Ζαφειροπούλου (Επιμ.),2004). Ειδικότερα, πρόκειται για δυσκολίες οι οποίες συνδέονται με αξιοσημείωτη υποκειμενική ενόχληση ή δυσφορία του παιδιού ή/και με έκπτωση της λειτουργικότητάς του σε ένα ή περισσότερους τομείς της ζωής του, που, δυνητικά, οδηγούν σε καθυστέρηση στην ανάπτυξη των αναπτυξιακών του στόχων (Herbert,1991· Μπεζεβέγκης, 1987). Οι δυσκολίες αυτές μπορούν να διακριθούν από την ομαλή συμπεριφορά με βάση δύο γενικές κατηγορίες κριτηρίων, τα στατιστικά και τα λειτουργικά κριτήρια (Γαλανάκη στο Καλατζή-Αζίζι & Ζαφειροπούλου (Επιμ.), 2004). Τα παιδιά τα οποία έχουν δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο, σε επίπεδο συμπεριφοράς, μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες: τα εξωστρεφή και τα εσωστρεφή. Τα εξωστρεφή παιδιά στρέφουν προς τα έξω τα συναισθηματικά και συμπεριφορικά τους προβλήματα, π.χ. εκδηλώνοντας επιθετικότητα, διαταρακτική συμπεριφορά, αντικοινωνικές αντιδράσεις, θυμό κ.ο.κ). Αντίθετα, τα εσωστρεφή παιδιά εσωτερικεύουν τα συναισθηματικά τους προβλήματα στρέφοντάς τα προς τον εαυτό τους (π.χ. δείχνοντας κοινωνική απόσυρση, σχολική φοβία, απομόνωση κ.ο.κ) (Achenbach, 2002). Στα πλαίσια μιας αποτελεσματικής αντιμετώπισης των δυσκολιών αυτών είναι αναγκαία η συμβολή και η ενεργός συμμετοχή του εκπαιδευτικού, ιδίως μέσα από την υλοποίηση προληπτικών και παρεμβατικών δραστηριοτήτων (Γαλανάκη στο Καλατζή-Αζίζι & Ζαφειροπούλου (Επιμ.), 2004).

Βιβλιογραφία:

- Achenbach, T.M. (2002). Διαπολιτισμική Εφαρμογή του συστήματος Achenbach για εμπειρικά βασισμένη αξιολόγηση (μτφ. Ε. Μπάρολου). Στο Αλ. Ρούσου (Επιμ.), Θέματα Ψυχομετρίας στην κλινική πράξη και έρευνα (σελ. 17-35). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Γαλανάκη, Ε. (2004). Δυσκολίες προσαρμογής παιδιών και εφήβων: Ορισμός, ιδιαιτερότητες, διάκριση από την ομαλή συμπεριφορά. Στο Καλατζή-Αζίζι, Α. & Ζαφειροπούλου, Μ. (Επιμ.), Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M (1991). Clinical child psychology. New York: Wiley
- Καλατζή-Αζίζι, Α. & Ζαφειροπούλου, Μ. (Επιμ). Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπεζεβέγκης, Η (1987). Εξελικτική Ψυχοπαθολογία. Αθήνα